

CAF se obhajuje ve věci projektu tramvají v Jeruzalémě

25.09 2025 19:00, Libor Hinčica, Tramvaje

Netradiční tiskovou zprávu rozeslala novinářům španělská společnost CAF. V reakci na očekávanou zprávu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva (jež by měla být publikována v nadcházejících dnech v souvislosti s 60. zasedáním Rady pro lidská práva) vydal producent z Pyrenejského poloostrova několikastránkový text, v němž se snaží obhájit své angažmá v projektu výstavby prodloužení tramvajové sítě v izraelském Jeruzalémě. Všeobecně se totiž předpokládá, že se CAF nově ocitne v databázi podniků, které se aktivně podílejí na realizaci izraelské politiky v oblastech, jež jsou podle mezinárodního práva považovány za palestinská (a tudíž okupovaná) území.

CAF uspěl ve veřejné zakázce v září 2019, tj. čtyři roky před zahájením vojenských operací v pásmu Gazy, které byly přímou odpovědí na nikterak nevyprovokovaný masakr civilistů, které na izraelském území provedlo hnutí Hamás. CAF se tendru účastnil jako konsorciální partner společně s izraelskou společností *Shapir Civil & Marine Engineering Ltd*. Projekt zahrnuje výstavbu zcela nové zelené linky a prodloužení již dříve vybudované linky červené, jejíž trasa částečně vede východním Jeruzalémem, tj. územím, které Izrael od roku 1967 z pohledu mezinárodního práva okupuje (nutno však říci, že k anexi došlo poté, co se okolní státy spolčily proti Izraeli s cílem zemi přibližně o velikosti Moravy zničit, leč ve svém útoku pohořely). Projekty prodloužení tramvajové sítě by měly být dokončeny v roce 2027, přičemž CAF se má následně podílet po dobu 15 let na provozování tramvají a jejich údržbě (město má navíc možnost využít opci a tuto dobu o dalších 25 let protáhnout).

Tlaky na uvedení španělského výrobce kolejových vozidel a autobusů (skrze jeho dceřinou společnost Solaris Bus & Coach) v seznamu „problematických“ firem lze dohledat již v roce 2020, krátce po zveřejnění první verze, v němž se objevilo 112 společností, mezi nimi i zmíněná stavební společnost *Shapir*. CAF samotný ovšem pozornosti tehdy unikl, což však neznamená, že by jeho působení

v projektu unikalo pozornosti veřejnosti. V roce 2024 byl například v souvislosti s izraelskou agresivní politikou v Gaze, kterou nedávno nezávislá vyšetřovací komise OSN označila dokonce za genocidu, kritizován nákup nových vlaků metra v norském Oslu. Po bouřlivé výměně názorů v médiích se situace zklidnila a kontrakt pro norskou metropoli bude bez překážek plněn. V září letošního roku byl pak CAF vyzván k zastavení svého angažmá v židovském státě ze strany *Amnesty International*. Nyní se zdá, že se k těmto subjektům přidá zanedlouho i Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva.

Samotný text CAFu k výstavbě tramvajové trati obsahuje řadu krásných slov a ujištění, v nichž společnost deklaruje *„dodržování platného regulačního rámce“*, odhodlání *„k obchodní etice a respektování lidských práv na základě nejvyšších standardů odpovědnosti a transparentnosti“*, upozorňuje na svou specifickou politiku v oblasti lidských práv, která *„na nejvyšší úrovni posiluje její etický závazek ve všech jejích činnostech a obchodních vztazích“* atp. Společnost mimo jiné upozorňuje na skutečnost, že již dnes tvoří členové arabské komunity (firma se v celém textu striktně vyhýbá použití sousloví „muslimská komunita“) významnou část uživatelů tramvají, navíc má jít z pohledu etnického složení o skupinu, která tak činí nejčastěji (více než polovina z nich tak má činit třikrát i vícekrát denně).

CAF současně upozorňuje, že ještě před podpisem smlouvy si měl udělat právní analýzu ve věci celého projektu, a to údajně i za účasti specialistů OSN. Opakovaně se pak měl zabývat přínosem projektu pro místní komunitu, bez ohledu na náboženské či etnické složení obyvatelstva. Z provedených průzkumů mělo vyplynout, že projekt je vnímán především jako základní infrastruktura, která naopak veřejnosti pomáhá. V neposlední řadě je zdůrazněno, že společnost odpovědná již dnes za provoz a údržbu tramvají dodržuje *„přísnou inkluzivní a nediskriminační politiku“*, když zhruba 25 % všech pracovníků jsou Arabové. Bez zajímavosti jistě není ani fakt, že veškeré nápisy jsou vícejazyčné (vedle angličtiny se používá důsledně i hebrejština a arabština).

Ačkoli může případné uvedení CAFu v seznamu společností vyvíjejících své aktivity na palestinských územích způsobit společnosti určitou reputační újmu, je vhodné říci, že reálné dopady na jeho obchodní aktivity budou s největší pravděpodobností minimální (pokud vůbec nějaké). Sám Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva uvádí, že dokument není žádnou černou listinou, ale pouze podpůrným prostředkem, pro realizaci *due-diligence* společností a informační nástroj pro veřejné zadavatele. O jeho reálném dopadu na obchodování firem asi nejlépe vypovídá fakt, že v aktuálně platném seznamu můžeme nalézt i jiného výrobce kolejových vozidel – francouzský Alstom.

Url: CAF se obhajuje ve věci projektu tramvají v Jeruzalémě